

Дата: 29.03.2022

Тема: Витинанки — найпоширеніший вид декоративно-ужиткового мистецтва з паперу. Методи й прийоми виготовлення витинанок. Зразки витинанок. Витинанки та аерогами

Обладнання: папір, ножиці

Посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=zVMGd-IQQVO>

**Хто придумав її, витинанку?
Оживають в ній трави і квіти,
завмирає на вітах пташина,
На папері, талантом зігрітим,
Витинає природу людина.**

Словничок. Витинанка — зображення, вирізане з кольорового або білого паперу за допомогою ножа або ножиць.

Що представляє собою витинанка?

Найпростішою витинанкою є всім знайомі сніжинки, які ми часто вирізаємо з паперу перед Новим роком.

Витинанка - це стародавній слов'янський вид декоративно-прикладного мистецтва; ажурне вирізування з паперу, шкіри, тканини, берести, дерева.

Ми знаємо, що папір придумали в Китаї. Там вперше і почали вирізати з нього різні вироби.

Такий вид вирізання став називатися «Цзяньчжу» Спочатку вирізали драконів, пізніше - героїв легенд, духів, метеликів, риб, птахів, людей і квітів. Такі картинки вивішували на вікна, щоб захистити будинок від зла.

Потім через Близький Схід папір, а разом з ним і техніка витинанки потрапили в Західну Європу. І де б не з'являвся папір, його супроводжувало мистецтво паперового вирізання.

У Білорусі - вицінанка (чит. Вицінанки), в Україні - витинанка (чит. Витинанка), в Литві - karpiniai (чит. карпіняй) в Польщі - wycinanka (вицінанки), в Європі - силуетне вирізання, в Росії - вирізка.

За допомогою ножиць і паперу стали прикрашати інтер'єри будинків. Вироби з паперу вішали на стіни, на вікна в якості фіранок. За звичаєм селянки прикрашали хати витинанками щороку перед Новим роком, Різдвом, Великоднем. Старі витинанки знімалися і замінювалися новими. Їх вішали на стельові балки і на стіни хат. З появою в селі глянцевого паперу Витинанка замінила в деяких районах давню розпис стін. У селянському побуті добре відомий спосіб прикрашання одягу аплікаціями-витинанками зі шкіри.

Которка історія витинанки

Познайомимось з історією витинанки переглянувши відео-фільм

Посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=zVMGd-IQQVQ>

«Види витинанок»

Тож витинанка це – орнаментальні прикраси житла, ажурно або силуетно витяті з білого або кольорового паперу.

Витинанки бувають:

- **ажурні** (зображення містяться у прорізах);(показ зразка)

- **силуетні** (зображення виступає силуетом); (показ зразка)

-**симетричні** (одна сторона віддзеркалює іншу, папір складається

навпіл по горизонталі чи вертикалі)

-**асиметричні**(аркуш паперу не складається, вирізається в розгорнутому вигляді)

- **прості**(виготовлені з одного аркушу); (показ зразка)

Витинанка — художній твір декоративно-ужиткового мистецтва у вигляді вирізаної з паперу орнаментованої або сюжетної композиції.
За технологічними прийомами виготовлення та художніми особливостями витинанки поділяють на ажурні (зображення проглядається у прорізах) і силуетні (зображення виступає плямою); прості (вирізані з одного аркуша паперу) та складені (аплікативні: їх вирізають і складають з кількох аркушів паперу, тому вони часто полхромні).

Проста витинанка

Складена (аплікативна) витинанка

Запам'ятай! Виготовлення витинанки переважно пов'язане з урахуванням осі симетрії (симетричність зображення).

51

- **складні** (аплікаційні, з декількох аркушів паперу й тому завжди багатокольорові). (показ зразка)

Витинанка — художній твір декоративно-ужиткового мистецтва у вигляді вирізаної з паперу орнаментованої або сюжетної композиції.
За технологічними прийомами виготовлення та художніми особливостями витинанки поділяють на ажурні (зображення проглядається у прорізах) і силуетні (зображення виступає плямою); прості (вирізані з одного аркуша паперу) та складені (аплікативні: їх вирізають і складають з кількох аркушів паперу, тому вони часто полхромні).

Проста витинанка

Складена (аплікативна) витинанка

Запам'ятай! Виготовлення витинанки переважно пов'язане з урахуванням осі симетрії (симетричність зображення).

51

Орнамент традиційних витинанок здебільшого геометричний і рослинний, трапляються також фігурки птахів та тварин, людські постаті, зображення.

Виготовляють витинанку за допомогою ножиць або за допомогою спеціально загостреного ножа.

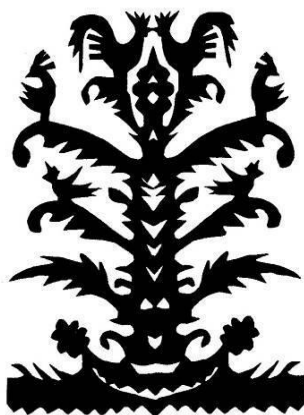
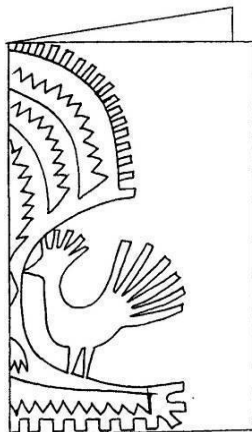
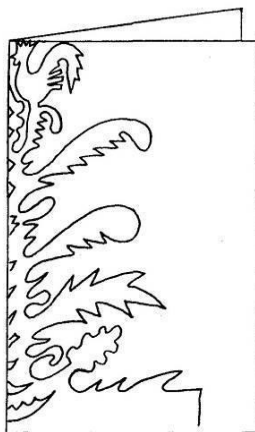
Матеріалом для витинанки є тонкий папір яскравих кольорів.

Сьогодні ви будете працівниками майстерні, які будуть виготовляти витинанку. Ви навчитеся виготовляти витинанку «Дерево життя»

Дерево життя – це найголовніший символ рослинного світу. Це символ всесвіту, його зародження, росту, безсмертя. Дерево ділиться на три частини.

Декоративна квітка. Витинанка «Дерево життя»

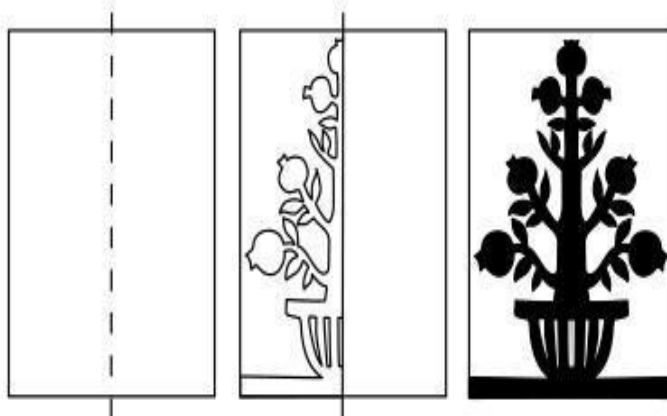
Художньо-творча діяльність

Перш ніж розпочати роботу, пригадай правила користування ножицями.

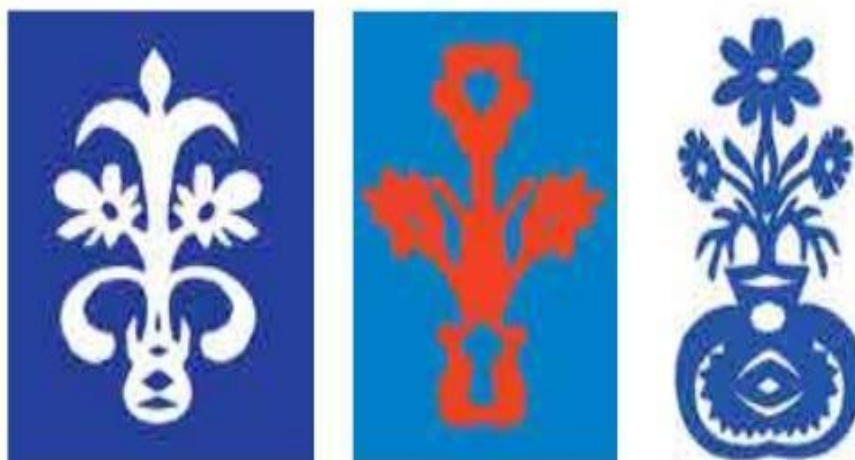
Творче завдання. Виконай симетричну вазонову композицію у техніці витинанки.

Працюй так:

- Склади прямокутний аркуш паперу навпіл — лінія згину буде віссю симетрії твоєї композиції.
- Продумай сюжет.
- З одного боку від осі симетрії виконай олівцем контурний рисунок половини композиції.
- Виріж силуетне зображення за контурним рисунком.
- Розгорни витинанку і наклеї на картон.

Етапи виконання витинанки

Роботи учнів

Верхня (крона) символізує небесний світ, сферу богів

середня (стовбур) – земний світ, життя людей і всього живого,

а нижня частина – це коріння, основа і початок світу.

Іншими словами дерево життя поєднує три епохи: майбутнє, теперішнє і минуле. Горщик або ваза символізує землю, певне місце, на якому росте дерево. Люди вважали, що символи і узори є магічними і оберігають від лиха і хвороб. Саме тому мотив "дерева життя" можна зустріти в орнаменті вишитих і тканих рушників, килимів, писанок, розписі посуду і в оздобленні одягу.

Етапи виготовлення витинанки

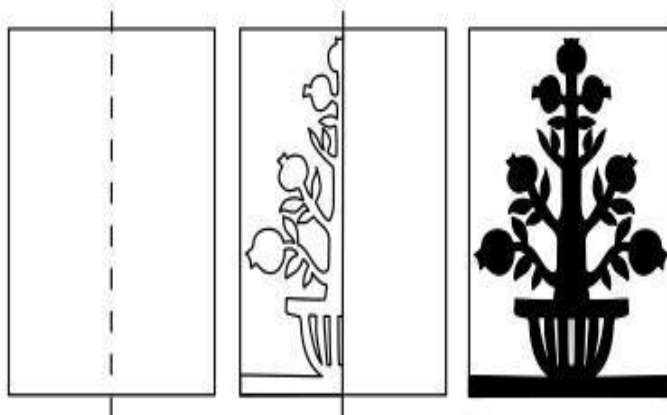
Художньо-творча діяльність

Перш ніж розпочати роботу, пригадай правила користування ножицями.

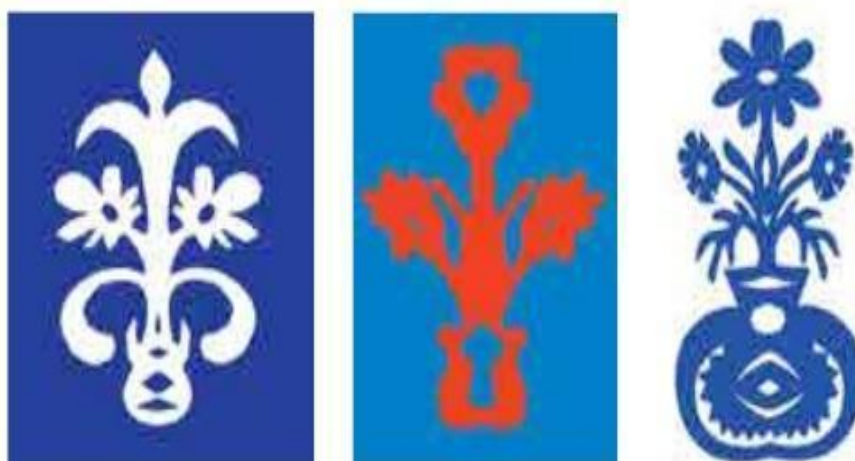
Творче завдання. Виконай симетричну вазонову композицію у техніці витинанки.

Працюй так:

- Склади прямокутний аркуш паперу навпіл — лінія згину буде віссю симетрії твоєї композиції.
- Продумай сюжет.
- З одного боку від осі симетрії виконай олівцем контурний рисунок половини композиції.
- Виріж силуетне зображення за контурним рисунком.
- Розгорни витинанку і наклеї на картон.

Етапи виконання витинанки

Роботи учнів

На першому етапі відбувається підбір матеріалів.

Підбирається аркуш кольорового паперу та картон. На цьому етапі важливо правильно підібрати кольори. Якщо ви підібрали світлий аркуш паперу, то картон буде темним, а якщо аркуш темний. То картон буде світлим. Наприклад, гарно поєднуються жовти на чорному, червоний на чорному, білий на чорному і навпаки, чорний на жовтому, чорний на червоному, чорний на білому.

На другому етапі відбувається складання аркуша паперу по ширині кольором в середину. На наступному етапі відбувається нанесення силуетного зображення малюнка за шаблоном. Шаблон прямою вертикальною лінією до лінії згину. Ці лінії повинні співпадати.

На наступному етапі відбувається нанесення ділянок ажурного вирізання

Далі йде вирізання ажурних ділянок.

На наступному етапі відбувається вирізання силуетного зображення по зовнішньому контуру.

На останньому етапі відбувається намічання центру, та приклеювання витинанки.

Витинанку потрібно розташувати так, щоб і зліва і справа була приблизно однакова відстань. Та зробити намітки центру олівцем.

Витинанку слід клеїти обережно, без зайвого клею. Спочатку середину, потім відгортаємо ліву і праву сторону маленькими крапочками наноситься клей і приклеюється.

Інструктаж з техніки безпеки

Повторення правил безпеки користування ножицями під час роботи.

1. Клади ножиці чи ніж так, щоб вони не виступали за край робочого місця.
2. Передавати ножиці потрібно кільцями вперед.
3. Не залишайте ножиці розкритими.
4. Не можна гратися ножицями та підносити їх до обличчя.
5. Ріжучи, уважно стеж за розміткою..
6. Після роботи ножиці тримай складеними, бажано в чохлі.

Правила користування клеєм

1. Клей потрібно наносити кісточкою від середини до країв.

2. Не треба брати клей до рота.

3. для притискання елементів аплікації, витирання рук потрібно користуватися серветкою.

4. по закінченню роботи клей потрібно щільно закрити

Переходимо до виконання роботи, за бажанням може підготувати свої власні витинанки.

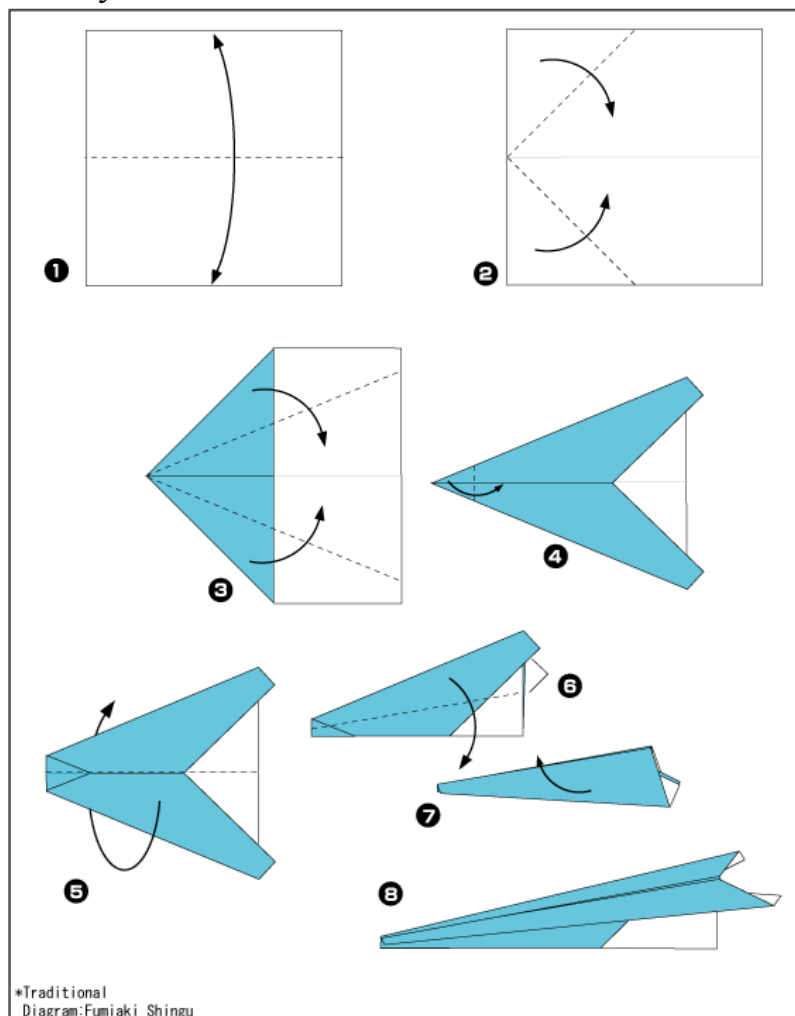
Для всіх інших, можете користуватися моїми зразками.

Хочу нагадати, що середня лінія не повинна повністю розрізатися, потрібно робити тільки надрізи.

Аерогами

Аерогами - створення літаків та інших літаючих фігурок з паперу

Пропоную побути конструкторами і створити літак, використавши схему подану нижче. Схема літака.

Приймаємо до роботи. Спробуйте створити чудо витинанки та літака

